

Praha 24. 9. 2021

1

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2020

Utilization of Health Care by Foreigners in 2020

Souhrn

V roce 2020 u 195 poskytovatelů lůžkové péče v ČR čerpalo zdravotní služby 103,8 tisíc cizinců, s celkovými náklady v hodnotě 975,0 mil. Kč. Z tohoto počtu 48,6 tisíc ošetřených cizinců (47 %) pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti ze Slovenska (25 %), Ukrajiny (20 %), Německa (6 %) a Ruska (6 %). Největší objem plateb za ošetření byl cizinci hrazen prostřednictvím zahraničního zdravotního pojištění (40 %) a v hotovosti (27 %). Ke konci sledovaného období činily pohledávky za neuhrazenou zdravotní péčí o cizince po lhůtě splatnosti 59 mil. Kč (6 %).

Summary

In 2020 health care was provided to 103,8 thousand foreigners in 195 hospitals in the Czech Republic with total costs of the respective health care 975,0 million CZK. Out of these number 48,6 thousand treated foreigners were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Slovakia (25 %), Ukraine (20 %), Germany (6 %) and Russia (6 %). The most frequent way of payment for health care provided to foreigners was foreign health insurance (40 %) and cash payment (27 %). Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 59 million CZK (6 %) at the end of 2020.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích ČR v roce 2020

Údaje pro tuto Aktuální informaci pocházejí ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 (dále jen V1) o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2020. Zpravodajskými jednotkami jsou vybraní poskytovatelé lůžkové péče (DRZAR 101 – fakultní nemocnice, 102 – nemocnice, 103 – specializované nemocnice, 104 – psychiatrické nemocnice a 105 – nemocnice následné péče). Předmětem sběru dat jsou informace o cizincích a nákladech, bez ohledu na to, zda cizinci čerpali u těchto poskytovatelů zdravotní služby formou ambulantní, jednodenní nebo lůžkové péče. Počty pacientů jsou k jednotlivým názvům zemí přiřazovány podle státní příslušnosti k danému státu. Výkaz V1 nesleduje cizince a náklady za poskytnuté zdravotní služby hrazené ze zákonného veřejného zdravotního pojištění zdravotními pojišťovnami ČR. Z celkového počtu 199 zpravodajských jednotek 4 poskytovatelé výkaz neodevzdali. V předchozím dostupném období tato zařízení vykazala péči v úhrnu 2,5 tisíce cizinců o celkovém nákladu 4,5 mil. Kč. Možná míra podhodnocení uvedených údajů lze tak odhadovat na cca 2,4 %.

V roce 2020 vyhledalo lékařskou péči u poskytovatelů lůžkové péče celkem 103,8 tisíc cizinců. Oproti předchozímu roku 2019 došlo k poklesu počtu ošetřených a hospitalizovaných cizinců téměř o 19 %. Pokles byl pravděpodobně způsoben vlivem

opatření omezujících pohyb osob během zhoršené epidemické situace z důvodu probíhající pandemie nákazy COVID-19. Z dlouhodobého hlediska do roku 2019 docházelo naopak k postupnému nárůstu počtu cizinců čerpajících zdravotní péči, a to o 91 % z 67 tisíc osob v roce 2005 na 128 tisíc osob v roce 2019. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřováno nebo hospitalizováno opět v nemocnicích v Hl. m. Praze, a to 44,1 tisíc osob (42 %). Dále bylo léčeno 13,2 tisíc cizinců v Jihomoravském (13 %), 6,6 tisíc v Moravskoslezském (6 %) a 6,5 tisíc cizinců ve Středočeském kraji (6 %).

Z celkového počtu téměř 104 tisíc cizinců bylo 48,6 tisíc osob (47 %) ze zemí Evropské unie (EU). Podíl cizinců ze zemí EU mírně poklesl také z důvodu vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (UK) z EU. Nejčastěji ošetřovanými cizinci byli v roce 2020 opět občané Slovenska, kterých bylo 25,4 tisíc (25 %). Dále následovali Ukrajinci s 20,5 tisíci (20 %), Němci s 6,2 tisíci (6 %), Rusové s 6,0 tisíci (6 %) a Vietnamci s 5,5 tisíci osob (5 %).

Zdravotní péče poskytnutá cizincům si v roce 2020 vyžádala náklady v celkové výši 975,0 mil. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2019 pokles o desetinu, výrazně méně než v případě poklesu počtu cizinců. Z toho více 59 % (577,6 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU, tj. stále výrazně více než polovina navzdory přesunu UK mezi země mimo EU. Nejvyšší náklady připadaly na občany Slovenska (346,0 mil. Kč), dále Ukrajiny (153,9 mil. Kč), Německa (75,4 mil. Kč), Vietnamu (41,6 mil. Kč), Polska (39,4 mil. Kč.) a Ruska (33,4 mil. Kč).

Z dlouhodobého hlediska náklady vynaložené za zdravotní péči o cizince v letech 2005 až 2019 vzrostly až na trojnásobek z 366 mil. Kč na 1,085 mld. Kč. V důsledku rychlejšího růstu nákladů oproti počtu cizinců vzrostl v letech 2005 až 2019 průměrný roční náklad na jednoho cizince z EU z 5,6 tisíc Kč na 10,8 tisíc Kč. U cizinců ze zemí mimo EU náklady spíše kolísaly mezi 5,3 až 6,9 tisíc Kč a v roce 2019 poklesly na 6,4 tisíce. V roce 2020 došlo i přes celkový pokles poskytované péče k nárůstu průměru až na 11,9 tisíce Kč na cizince z EU a 7,2 tisíce Kč na cizince ze zemí mimo EU. Pravděpodobným důvodem je pokles poskytnutých levnějších drobnějších akutních ošetření spojených např. s turismem.

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům tvořila v roce 2020 obdobně jak v minulých letech nejvyšší podíl platba ze zahraničního zdravotního pojištění, kterou využilo sice pouze 25 % pacientů, tj. 26 tis. osob, ale v hodnotovém vyjádření činil podíl zahraničního pojištění 40 % objemu úhrad (386 mil. Kč). Z hlediska počtu osob byly náklady nejčastěji hrazeny v hotovosti, a to v případě 42 % pacientů (44 tis. osob). Platba hotově tvořila celkem sumu 261 mil. Kč, což bylo 27 % celkových nákladů za cizince. Druhým nejčastějším a třetím nejobjemnějším zdrojem úhrad bylo využití smluvního pojištění v ČR, které se týkalo 26 tis. osob (25 %) v celkové hodnotě 229 mil. Kč (23 %). Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (zahrnuje i možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71 a následné předpisy), činil na celkovém počtu pacientů z EU 45 %, tj. téměř 22 tisíc osob. Hodnota úhrad ze zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU dosáhla 59 % celkových nákladů na cizince z EU, tj. téměř 341 mil. Kč.

Nezaplacené pohledávky po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou 3,5 tis. cizincům činily k 31. 12. 2021 celkem 59,4 mil. Kč, což představuje 6,1 % celkových nákladů za zdravotní péči o cizince. U 1,6 tis. cizinců ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno téměř 27,9 mil. Kč (4,8 %) a u 1,9 tis. cizinců ze zemí mimo EU představovaly pohledávky po lhůtě splatnosti celkem 31,4 mil. Kč (7,9 %). V roce 2020 bylo tedy celkem ze strany cizinců, ať už v hotovosti nebo formou pojištění, uhrazeno téměř 90 % nákladů na zdravotní péči (876 mil. Kč). Neuhranené náklady v roce 2020 výrazně vzrostly až o čtvrtinu na 85 mil. Kč (8,7 %), z toho bylo po lhůtě splatnosti výše zmíněných 59,4 mil. Kč oproti 48,1 mil. Kč v roce 2019. Zbývajících 13,9 mil. Kč (1,4 %) nákladů bylo za cizince uhrazeno státními orgány ČR.

Součet pacientů v rozdělení dle způsobu úhrady nákladů za péči může být vyšší než celkový počet ošetřených cizinců v daném roce, a to z důvodu částečně neuhraněných nákladů u některých pacientů (týká se tabulky na straně 5 a 7). Přehled vývoje počtu cizinců a nákladů v tisících Kč za roky 2016 až 2020 jsou uvedeny v následující tabulce.

Počty ošetřených a náklady na ošetření cizinců u poskytovatelů lůžkové péče (DRZAR 101, 102, 105) v letech 2016–2020

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/2019 (2019=100)
Počet ošetřených cizinců celkem	118 395	117 287	119 212	127 617	103 788	81,3
z toho počet osob ze zemí EU	64 091	62 236	59 770	60 681	48 636	80,2
z toho počet osob ze zemí mimo EU	54 304	55 051	59 442	66 936	55 152	82,4
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	54,1	53,1	50,1	47,5	46,9	x
Náklady na ošetření cizinců celkem v tis. Kč	860 232	931 422	1 021 139	1 084 730	974 960	89,9
z toho náklady na ošetření osob ze zemí EU v tis. Kč	549 642	590 420	618 347	656 638	577 590	88,0
z toho náklady na ošetření osob ze zemí mimo EU v tis. Kč	310 590	341 001	402 792	428 092	397 369	92,8
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	63,9	63,4	60,6	60,5	59,2	x
Neuhrazené náklady na ošetření cizinců v tis. Kč	49 596	47 212	76 674	68 144	85 006	124,7
podíl neuhraněných nákladů na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	5,8	5,1	7,5	6,3	8,7	x

Poznámky:

Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

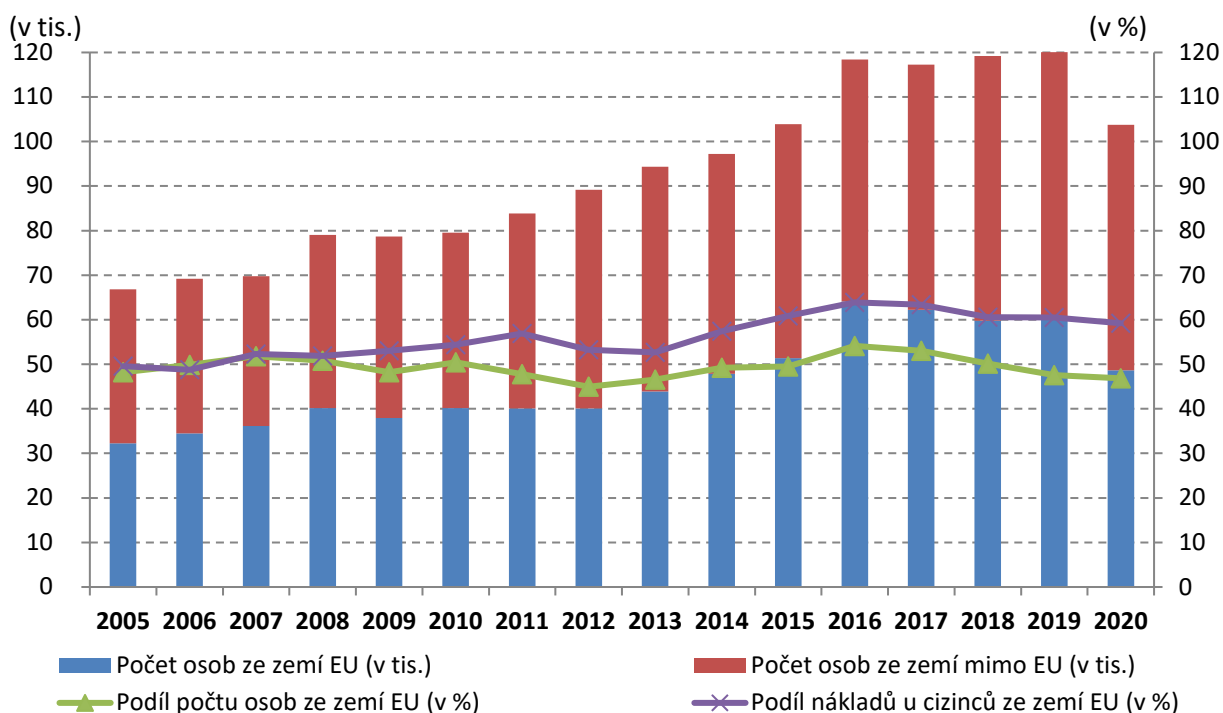
Neuhrazené náklady zahrnují i pohledávky před lhůtou splatnosti k 31. 12. 2020.

Od roku 2020 je Spojené království Velké Británie a Severního Irska zařazeno mezi země mimo EU.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

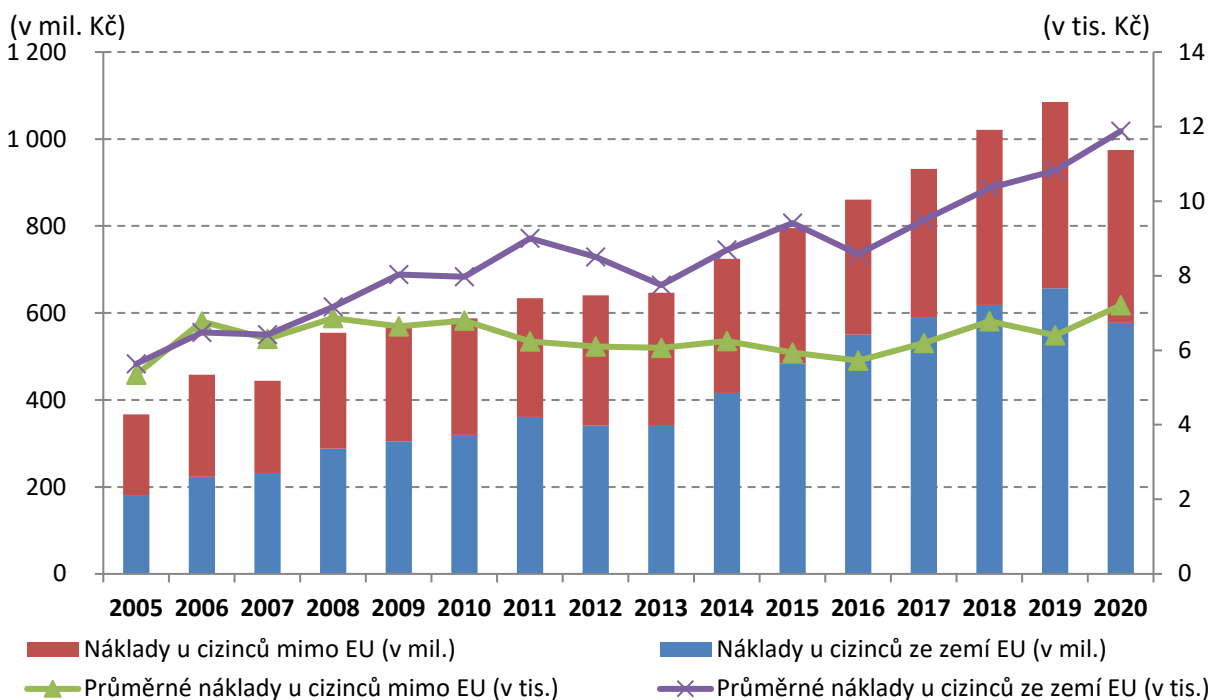
Zpracoval: Mgr. Jan Žofka

Vývoj počtu cizinců čerpajících zdravotní péči v nemocnicích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Vývoj nákladů na čerpání zdravotní péči cizinci v nemocnicích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Poznámka: Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2020
Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Země původu	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	103 788	10 537	5 754	76 698	10 799	26 235	26 094	44 024	2 842	5 449	3 538
Země EU celkem	48 636	3 800	2 088	35 424	7 324	7 916	21 800	15 666	861	2 580	1 608
Belgie	276	65	11	149	51	21	129	118	2	6	6
Dánsko	235	23	42	115	55	32	163	39	1	1	1
Finsko	127	12	11	85	19	13	77	36	-	2	2
Francie	977	100	51	705	121	109	344	509	8	18	5
Irsko	265	29	6	208	22	18	71	163	-	27	26
Itálie	1 247	102	87	849	209	213	628	381	8	68	41
Maďarsko	798	35	42	646	75	104	146	459	23	75	48
Německo	6 160	633	269	3 705	1 553	1 298	3 382	1 355	34	217	105
Nizozemsko	762	74	60	445	183	93	420	228	13	23	12
Polsko	3 743	287	167	2 810	479	483	1 201	1 583	105	447	306
Portugalsko	231	10	12	203	6	31	107	84	2	18	5
Rakousko	2 181	191	99	1 623	268	87	1 787	287	6	18	8
Rumunsko	2 031	97	96	1 672	166	265	187	1 232	93	243	176
Řecko	288	16	12	203	57	38	114	123	1	19	8
Slovensko	25 449	1 827	926	19 025	3 671	4 622	11 919	7 220	496	1 013	584
Španělsko	933	85	50	729	69	97	418	402	-	30	21
Švédsko	313	22	21	202	68	39	148	119	-	11	2
Ostatní země EU ¹⁾	2 620	192	126	2 050	252	353	559	1 328	69	344	252
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	505	51	39	380	35	62	226	208	26	9	6
Spojené království	1 863	282	72	1 269	240	218	763	827	2	80	58
Srbsko	426	23	21	346	36	62	27	293	32	13	8
Švýcarsko	362	33	18	197	114	31	190	133	0	9	8
Ruská federace	5 973	731	669	4 150	423	1 943	235	3 566	65	174	120
Ukrajina	20 512	1 759	1 255	16 577	921	6 267	640	11 953	462	1 322	868
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	4 742	369	367	3 770	236	1 575	85	2 551	281	287	192
Čína	806	79	29	652	46	443	22	306	2	30	28
Vietnam	5 451	943	424	3 786	298	3 647	262	1 285	184	103	56
USA	1 126	135	53	789	149	193	60	836	0	50	44
Ostatní ⁴⁾	13 386	2 332	719	9 358	977	3 878	1 784	6 400	927	792	542

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2020

Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Země původu	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	974 960	79 849	33 879	640 231	221 002	228 860	386 232	260 985	13 878	85 006	59 352
Země EU celkem	577 590	39 119	14 711	365 916	157 845	105 714	340 788	91 697	2 947	36 445	27 921
Belgie	1 258	115	35	764	344	152	496	598	4	8	8
Dánsko	1 674	58	56	954	607	96	1 322	242	3	11	11
Finsko	711	20	64	458	170	74	536	72	-	29	29
Francie	12 173	393	123	3 521	8 136	1 029	9 059	2 010	22	53	15
Irsko	4 469	119	9	4 205	135	83	1 357	2 009	-	1 020	1 018
Itálie	9 582	346	296	4 730	4 210	2 109	5 642	1 757	28	46	27
Maďarsko	5 770	167	429	4 217	958	1 082	1 831	2 086	70	701	450
Německo	75 376	2 518	1 404	42 642	28 812	16 243	38 648	16 752	97	3 637	3 233
Nizozemsko	8 483	296	248	3 474	4 465	1 308	5 826	1 269	34	45	22
Polsko	39 436	1 151	610	27 351	10 324	5 769	14 560	11 321	267	7 519	5 121
Portugalsko	676	22	33	608	15	160	265	230	4	17	7
Rakousko	20 197	667	465	14 028	5 037	2 206	16 166	1 534	4	287	260
Rumunsko	14 738	516	224	9 934	4 063	3 324	4 738	3 590	555	2 530	1 822
Řecko	1 636	29	35	729	843	257	600	459	0	320	297
Slovensko	346 016	30 625	9 836	222 859	82 695	65 028	228 459	39 886	1 068	11 575	7 642
Španělsko	5 639	324	117	4 666	533	636	2 859	2 045	-	99	47
Švédsko	3 687	45	36	2 088	1 519	1 251	1 633	782	-	22	5
Ostatní země EU ¹⁾	26 070	1 708	691	18 689	4 982	4 907	6 791	5 057	790	8 526	7 907
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	5 841	278	110	2 063	3 390	164	3 929	1 408	193	149	135
Spojené království	24 344	1 044	275	19 127	3 897	4 492	6 039	9 639	9	4 165	4 043
Srbsko	3 329	96	40	815	2 378	440	2 074	588	122	104	93
Švýcarsko	3 267	155	30	2 374	708	633	1 387	693	-	554	553
Ruská federace	33 392	4 331	1 735	19 754	7 572	9 090	951	21 112	591	1 648	1 281
Ukrajina	153 905	14 253	6 351	112 676	20 625	45 548	6 790	70 289	2 026	29 252	16 564
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	24 780	2 353	1 230	18 953	2 243	5 611	1 174	12 526	1 249	4 219	2 953
Čína	2 794	332	153	2 056	253	1 392	228	1 097	28	50	49
Vietnam	41 634	6 690	5 675	26 851	2 418	28 694	1 544	8 942	1 051	1 404	1 167
USA	10 718	1 038	398	6 259	3 023	2 455	615	6 557	-	1 091	1 063
Ostatní ⁴⁾	93 365	10 159	3 170	63 387	16 648	24 627	20 714	36 437	5 662	5 925	3 528

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

0 - použito v případě, že zjištěné náklady jsou vyšší než 0 a nižší než 500 Kč.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2020

Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Kraje ČR	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	103 788	10 537	5 754	76 698	10 799	26 235	26 094	44 024	2 842	5 449	3 538
Hl. m. Praha	44 083	4 793	3 363	32 379	3 548	13 078	7 809	20 649	1 196	1 672	1 203
Středočeský	6 500	593	331	4 726	850	2 169	1 078	2 597	26	456	146
Jihočeský	3 053	265	170	2 286	332	510	974	1 302	2	275	275
Plzeňský	5 861	391	235	4 691	544	1 648	645	2 754	407	971	423
Karlovarský	2 194	157	223	1 218	596	851	266	848	-	29	-
Ústecký	4 365	519	178	3 222	446	909	1 325	1 513	327	357	266
Liberecký	4 413	653	170	2 931	659	847	1 236	1 672	71	661	632
Královéhradecký	3 843	389	219	2 792	443	825	1 541	1 323	12	204	162
Pardubický	1 604	234	172	1 041	157	450	534	551	16	109	93
Vysočina	1 397	215	50	985	147	195	467	638	1	100	60
Jihomoravský	13 247	1 118	294	10 725	1 110	2 019	4 759	5 737	700	83	50
Olomoucký	3 104	285	108	2 019	692	962	901	917	-	176	87
Zlínský	3 547	411	57	2 736	343	654	1 753	1 127	-	161	39
Moravskoslezský	6 577	514	184	4 947	932	1 118	2 806	2 396	84	195	102

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2020

Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Kraje ČR	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Náklady celkem	974 960	79 849	33 879	640 231	221 002	228 860	386 232	260 985	13 878	85 006	59 352
Hl. m. Praha	423 036	40 884	22 856	266 283	93 014	110 983	145 258	130 099	7 943	28 754	16 666
Středočeský	36 951	2 190	1 560	22 171	11 031	11 081	10 355	12 423	8	3 085	673
Jihočeský	23 163	1 069	633	15 400	6 063	5 090	10 198	4 961	2	2 912	2 912
Plzeňský	55 394	6 037	1 406	35 548	12 403	23 865	3 163	11 146	2 710	14 510	9 309
Karlovarský	6 243	264	293	2 589	3 097	3 776	859	1 579	-	29	-
Ústecký	38 179	3 475	2 531	24 670	7 503	16 419	12 096	5 887	599	3 179	2 340
Liberecký	48 860	2 898	544	36 942	8 476	7 372	11 771	12 176	67	17 473	16 882
Královéhradecký	36 029	3 028	717	22 635	9 648	4 376	21 188	4 788	153	5 524	3 773
Pardubický	7 869	1 079	551	5 195	1 044	1 167	3 304	1 305	87	2 006	1 798
Vysočina	30 902	961	460	23 357	6 124	1 355	5 510	22 926	12	1 099	771
Jihomoravský	137 244	5 852	1 037	107 149	23 207	16 897	87 253	31 339	1 135	619	376
Olomoucký	29 859	2 090	424	15 559	11 786	12 968	10 655	4 731	-	1 504	1 227
Zlínský	35 138	2 079	270	21 316	11 473	5 714	21 158	6 295	-	1 971	1 131
Moravskoslezský	66 092	7 943	597	41 418	16 134	7 795	43 464	11 330	1 161	2 341	1 495

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01